

ภาพรวมการประชุม BIMSTEC

ความเป็นมา

- กลุ่ม BIMSTEC (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation) หรือความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2540 (1997) โดยการริเริ่มและผลักดันของไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาค มีสมาชิก 7 ประเทศ ได้แก่ บังกลาเทศ ภูฏาน อินเดีย เมียนมา เนปาล ศรีลังกา และไทย ซึ่งมีประชากรรวมกันกว่า 1,700 ล้านคน สำนักงานเลขาธิการ BIMSTEC ตั้งอยู่ ณ กรุงกาทา ประเทศบังกลาเทศ ปัจจุบัน นาย Tenzin Lekphell ชาวภูฏาน ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ BIMSTEC (วาระปี 2563-2566)
- เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2547 (2004) รัฐมนตรีเศรษฐกิจ/การค้าของประเทศสมาชิก BIMSTEC ได้ร่วมลงนามกรอบความตกลงเขตการค้าเสรี BIMSTEC (Framework Agreement on the BIMSTEC Free Trade Area) ณ จังหวัดภูเก็ต ครอบคลุมกรอบการเจรจาการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน
- มีการจัดตั้งคณะกรรมการเจรจาการค้า BIMSTEC (BIMSTEC Trade Negotiating Committee: BIMSTEC TNC) เพื่อเจรจาจัดทำความตกลงการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน ภายใต้ BIMSTEC FTA โดยศรีลังกาทำหน้าที่เป็นประธานถาวร BIMSTEC TNC ที่ผ่านมา มีการประชุม BIMSTEC TNC ไปแล้ว 21 ครั้ง ครั้งล่าสุดบังกลาเทศเป็นเจ้าภาพการประชุม BIMSTEC TNC ครั้งที่ 21 ระหว่างวันที่ 18-19 พฤศจิกายน 2561 ณ กรุงธากา บังกลาเทศ

กรอบความตกลงฯ

- ความตกลงต่างๆ ภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรี BIMSTEC (BIMSTEC FTA) กรอบความตกลงเขตการค้าเสรี BIMSTEC (The Framework Agreement on the BIMSTEC FTA) ประกอบด้วยร่างความตกลงต่างๆ จำนวน 6 ฉบับ ดังนี้
 - (1) ร่างความตกลงการค้าสินค้า (Draft Agreement on Trade in Goods) โดยมี 2 ภาคผนวกแนบท้ายความตกลง ได้แก่
 - ตารางข้อผูกพันภาษีศุลกากร (Tariff Schedules)
 - ร่างข้อบัตินกฏถิ่นกำเนิดสินค้า (Draft Rules for Determination of Origin of Goods: ROO)
 - (2) ร่างความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านศุลกากร (Draft Agreement on Cooperation and Mutual Assistance in Customs Matters)
 - (3) ร่างความตกลงว่าด้วยกระบวนการและกลไกระงับข้อพิพาท (Draft Agreement on Disputes Settlement Procedures and Mechanism)
 - (4) ร่างความตกลงด้านการค้าบริการ (Draft Agreement on Trade in Services)
 - (5) ร่างความตกลงด้านการลงทุน (Draft Agreement on Investment)
 - (6) ร่างความตกลงด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Draft Agreement on Trade Facilitation)
- คณะทำงาน (Working Group) ภายใต้ความตกลง BIMSTEC FTA การเจรจาความตกลง BIMSTEC FTA จะมีคณะกรรมการเจรจาการค้า BIMSTEC (BIMSTEC Trade Negotiating Committees: BIMSTEC TNC) เป็นกลไกหลักในการเจรจา และมีคณะทำงานย่อย (Working Group) อีกทั้งหมด 6 คณะ ดังนี้
 - 1) คณะทำงานด้านกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Working Group on Rules of Origin)
 - 2) คณะทำงานด้านการค้าบริการ (Working Group on Trade in Service)
 - 3) คณะทำงานด้านการลงทุน (Working Group on Investment)
 - 4) คณะทำงานด้านกฎหมาย (Working Group on Legal Experts)
 - 5) คณะทำงานด้านความร่วมมือด้านศุลกากร (Working Group on Customs Cooperation) และ
 - 6) และคณะทำงานด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Working Group on Trade Facilitation)

<p>สถานะล่าสุด</p>	<ul style="list-style-type: none"> ตั้งแต่เดือนกันยายน 2547 ถึงกันยายน 2561 มีการประชุม BIMSTEC TNC ไปแล้ว 21 ครั้ง โดยบังกลาเทศเป็นเจ้าภาพการประชุม BIMSTEC TNC ครั้งที่ 21 ระหว่างวันที่ 18-19 พฤศจิกายน 2561 ณ กรุงธากา ที่ประชุม BIMSTEC TNC ครั้งที่ 21 สามารถสรุปผลการเจรจาความตกลงว่าด้วยกระบวนการและกลไกระงับข้อพิพาท และตกลงประเด็นสำคัญในความตกลงการค้าสินค้า และความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านศุลกากร สำหรับการเจรจาความตกลงด้านการค้าบริการ ความตกลงด้านการลงทุน และความตกลงด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าก็มีความคืบหน้าตามลำดับ ภูฏานมีกำหนดเป็นเจ้าภาพการประชุม BIMSTEC TNC ครั้งที่ 22 ตามระเบียบการเวียนประเทศเจ้าภาพตามลำดับตัวอักษร โดยภูฏานอยู่ระหว่างการพิจารณา ก่อนแจ้งสมาชิกอื่นผ่านสำนักงานเลขาธิการ BIMSTEC 																		
<p>การประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้า BIMSTEC ครั้งที่ 21 เมื่อวันที่ 17-20 พฤศจิกายน 2561</p>	<ul style="list-style-type: none"> การจัดทำตารางลดภาษีภายใต้ความตกลงการค้าสินค้า ตกลงให้สมาชิกจัดทำตารางการลดภาษีโดยใช้พิกัดภาษีศุลกากร HS 2007 และรูปแบบการลดภาษี (Modality) ตามที่สมาชิกได้ตกลงกันไว้ในการประชุม BIMSTEC TNC ครั้งที่ 19 เมื่อปี 2554 และให้ปรับโอนพิกัดศุลกากร (Transposition) เป็นพิกัด HS 2017 โดยสมาชิกสามารถเลือกที่จะปรับปรุงข้อเสนอการเปิดตลาดสินค้าได้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของรายการสินค้าที่ได้เคยยื่นไว้เดิม และการจัดทำตารางการลดภาษีให้ใช้อัตราภาษีเก็บจริง (MFN Applied Rate) ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2560 (2017) เป็นอัตราฐาน โดยให้สมาชิกแลกเปลี่ยนตารางการลดภาษีระหว่างกัน วันมีผลบังคับใช้ความตกลงการค้าสินค้า ให้เปลี่ยนกำหนดเป็นวันที่ 1 กันยายน 2562 จากกำหนดเดิมที่สมาชิกตกลงกันไว้ในที่ประชุม BIMSTEC TNC ครั้งที่ 20 เมื่อปี 2558 ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2559 (2016) ซึ่งล่วงเลยมาแล้ว วันเริ่มต้นและสิ้นสุดการยกเลิกภาษี ตกลงเปลี่ยนกำหนดเป็น ดังนี้ <table border="1" data-bbox="296 1294 1513 2172"> <thead> <tr> <th>กลุ่มเร่งลดภาษี (FT)</th> <th>สำหรับ: อินเดีย ศรีลังกา และไทย</th> <th>สำหรับ: บังกลาเทศ ภูฏาน เมียนมา และเนปาล</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>อินเดีย ศรีลังกา และไทย</td> <td>1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2565</td> <td>1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2563</td> </tr> <tr> <td>บังกลาเทศ ภูฏาน เมียนมา และเนปาล</td> <td>1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2567</td> <td>1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2565</td> </tr> <tr> <th>กลุ่มยกเลิกภาษีปกติ (NTE)/ กลุ่มลดภาษีปกติ (NTR)</th> <th>สำหรับ: อินเดีย ศรีลังกา และไทย</th> <th>สำหรับ: บังกลาเทศ ภูฏาน เมียนมา และเนปาล</th> </tr> <tr> <td>อินเดีย ศรีลังกา และไทย</td> <td>1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2567</td> <td>1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2565</td> </tr> <tr> <td>บังกลาเทศ ภูฏาน เมียนมา และเนปาล</td> <td>1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2572</td> <td>1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2570</td> </tr> </tbody> </table>	กลุ่มเร่งลดภาษี (FT)	สำหรับ: อินเดีย ศรีลังกา และไทย	สำหรับ: บังกลาเทศ ภูฏาน เมียนมา และเนปาล	อินเดีย ศรีลังกา และไทย	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2565	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2563	บังกลาเทศ ภูฏาน เมียนมา และเนปาล	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2567	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2565	กลุ่มยกเลิกภาษีปกติ (NTE)/ กลุ่มลดภาษีปกติ (NTR)	สำหรับ: อินเดีย ศรีลังกา และไทย	สำหรับ: บังกลาเทศ ภูฏาน เมียนมา และเนปาล	อินเดีย ศรีลังกา และไทย	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2567	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2565	บังกลาเทศ ภูฏาน เมียนมา และเนปาล	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2572	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2570
กลุ่มเร่งลดภาษี (FT)	สำหรับ: อินเดีย ศรีลังกา และไทย	สำหรับ: บังกลาเทศ ภูฏาน เมียนมา และเนปาล																	
อินเดีย ศรีลังกา และไทย	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2565	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2563																	
บังกลาเทศ ภูฏาน เมียนมา และเนปาล	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2567	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2565																	
กลุ่มยกเลิกภาษีปกติ (NTE)/ กลุ่มลดภาษีปกติ (NTR)	สำหรับ: อินเดีย ศรีลังกา และไทย	สำหรับ: บังกลาเทศ ภูฏาน เมียนมา และเนปาล																	
อินเดีย ศรีลังกา และไทย	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2567	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2565																	
บังกลาเทศ ภูฏาน เมียนมา และเนปาล	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2572	1 กันยายน 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2570																	

<p>การประชุม คณะทำงาน ด้านกฎถิ่น กำเนิดสินค้า ครั้งที่ 19 เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2562</p>	<ul style="list-style-type: none">● การแก้ไขข้อบทด้านกฎถิ่นกำเนิดสินค้า อินเดียเสนอปรับถ้อยคำข้อบทที่ 4 เรื่องถิ่นกำเนิดของสินค้า เพื่อให้มีความชัดเจนว่าสินค้าที่มีกฎถิ่นกำเนิดสินค้าเฉพาะรายสินค้า (PSRs) กำกับไว้ จะต้องใช้กฎ PSRs เท่านั้น โดยจะเสนอถ้อยคำใหม่ให้สมาชิกพิจารณา นอกจากนี้ อินเดียเสนอปรับข้อบทที่ 5 เรื่องนิยามสินค้าที่ได้มาทั้งหมดหรือผลิตขึ้นทั้งหมด (Wholly Produced or Obtained) โดยขอให้เพิ่มวิธี Build-up ในการคำนวณมูลค่าเพิ่ม จากเดิมที่กำหนดให้ใช้เฉพาะวิธี Build-down เท่านั้น โดยจะเสนอถ้อยคำใหม่ให้สมาชิกพิจารณา สำหรับ<u>เนปาล</u>ยืนยันขอแก้ไข นิยามเกณฑ์สินค้าที่ไม่ได้มาทั้งหมดหรือไม่ได้ผลิตทั้งหมด (Not Wholly Produced or Obtained) โดยต้องการให้ลดเกณฑ์สัดส่วนวัตถุดิบที่ใช้ผลิตสินค้าส่งออกสำหรับประเทศพัฒนา น้อยที่สุด (LDC) จากร้อยละ 30 (CTSH+30%) เหลือร้อยละ 25 (CTSH+25%) โดยอ้างมติที่ประชุม WTO ครั้งที่ 10 (MC10) ซึ่งประเทศอื่นคัดค้าน● การแก้ไขรายการสินค้า PSRs 22 รายการ อินเดียยอมถอนข้อเสนอแก้ไขรายการสินค้าที่จะใช้กฎถิ่นกำเนิดสินค้าเฉพาะรายการสินค้า (PSRs) 22 รายการ จึงมีมติให้คงรายการสินค้า PSRs 147 รายการ ตามที่สมาชิกได้ตกลงกันไว้ในการประชุม BIMSTEC TNC ครั้งที่ 19● ร่างแก้ไขระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Operational Certification Procedure: OCP) อินเดียยืนยันเสนอปรับแก้ไขเนื้อหาระเบียบ OCP โดยแจ้งว่าเป็นเพียงการปรับแก้ไขเนื้อหาข้อบทเพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นเท่านั้น โดยที่ประชุมได้มีการหารือประเด็น Applications และ Pre-Exportation Examination รวมทั้งประเด็น Issuance of Certificate of Origin● การปรับโอนพิกัดรายการสินค้า PSRs เป็น HS 2017 <u>บังกลาเทศ</u>ได้ปรับโอนพิกัดรายการสินค้าที่จะใช้กฎถิ่นกำเนิดสินค้าเฉพาะรายการสินค้า (PSRs) จำนวน 147 รายการให้เป็น HS 2017 และเวียนให้สมาชิกพิจารณา
<p>การประชุม คณะทำงาน ด้านการค้า บริการ ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 17-20 พฤศจิกายน 2561</p>	<ul style="list-style-type: none">● สามารถสรุปข้อบทภายใต้ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการเพิ่มได้อีก 3 ข้อบท ได้แก่ ข้อบทที่ 2 เรื่องคำนิยาม (Definitions) ข้อบทที่ 3 เรื่องขอบเขตและการครอบคลุม (Scope and Coverage) และข้อบทที่ 16 เรื่องการอุดหนุน (Subsidies) อย่างไรก็ตาม <u>เนปาล</u>ได้ขอปรับแก้ไข ข้อบทที่ 10 เรื่องการทบทวนตารางข้อผูกพัน (Review of Schedule of Specific Commitments) ซึ่งได้ข้อสรุปแล้วในการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งก่อน ทำให้ปัจจุบัน สามารถสรุปข้อบททั้งหมดได้ 16 ข้อบทจาก 27 ข้อบท
<p>การประชุม คณะทำงาน ด้านการลงทุน ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 17-20 พฤศจิกายน 2561</p>	<ul style="list-style-type: none">●หารือร่างความตกลงว่าด้วยการลงทุน แต่ยังไม่สามารถสรุปข้อบทใดๆ ได้ เนื่องจากอินเดียได้จะใช้ความตกลงทวิภาคีด้านการลงทุน (Bilateral Investment Treaty: BIT) ของอินเดียเป็นพื้นฐาน (Model) ในการจัดทำร่างความตกลงว่าด้วยการลงทุนเท่านั้น และบางประเทศสมาชิกยังไม่พร้อมเปิดเสรีและต้องการให้ความตกลงว่าด้วยการลงทุนเป็นเพียงความร่วมมือเท่านั้น

<p>การประชุม คณะกรรมการ ด้าน การอำนวยความสะดวกทาง การค้า ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 29-30 กันยายน 2562</p>	<ul style="list-style-type: none">● สามารถสรุปข้อบทได้จำนวน 12 ข้อบท จากทั้งหมด 21 ข้อบท โดยประเด็นสำคัญที่ประเทศสมาชิกยังมีความเห็นต่างกันคือ ขอบเขต (Scope) ของความตกลงว่าจำกัดเพียงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระเบียบปฏิบัติด้านศุลกากร (Customs Procedures) หรือควรขยายขอบเขตให้ครอบคลุม cross border ด้วย
<p>การประชุม คณะกรรมการ ด้านความ ร่วมมือด้าน ศุลกากร ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 17-20 พฤศจิกายน 2561</p>	<ul style="list-style-type: none">●หารือร่างความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านศุลกากรตามที่<u>อินเดีย</u>ได้ขอปรับแก้ไขในช่วงการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1 เมื่อเดือนพฤษภาคม 2561 โดยสามารถหาข้อสรุปประเด็นคงค้างต่างๆ ได้เหลือเพียงประเด็นการให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐของประเทศภาคีเพื่อเข้าร่วมกระบวนการพิจารณาในฐานะผู้เชี่ยวชาญและพยานในศาล ที่เกี่ยวข้อง 3 ข้อบท ได้แก่ ข้อบทที่ 8 ข้อบทที่ 10 (2) และข้อบทที่ 14 ซึ่ง<u>ไทยและอินเดีย</u>ยังคงตกลงกันไม่ได้● เมื่อเดือนเมษายน 2563 <u>ไทย</u>ได้แจ้งความเห็น (ตามความเห็นของกรมศุลกากร) ต่อร่างความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านศุลกากรให้สำนักเลขาธิการ BIMSTEC เวียนให้ประเทศสมาชิกอื่นพิจารณา โดยขอปรับข้อบทเพิ่มอีก 5 ข้อบท รวมทั้งสิ้น 8 ข้อบท โดยให้เหตุผลว่าเป็นประเด็นที่เกินขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกรมศุลกากรภายใต้ พ.ร.บ. ศุลกากร ฉบับใหม่ (พ.ศ. 2560) ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกอื่นยังไม่ได้แจ้งความเห็นต่อข้อเสนอของไทย
<p>การประชุม คณะกรรมการ ด้านกฎหมาย ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 17-20 พฤศจิกายน 2561</p>	<ul style="list-style-type: none">● ทบทวนความชัดเจนของร่างความตกลงว่าด้วยกระบวนการและกลไกระงับข้อพิพาท ซึ่งเป็นร่างที่สรุปเสร็จสิ้นแล้วในการประชุม BIMSTEC TNC ครั้งที่ 20 โดยที่ประชุมมีมติยืนยันร่างความตกลงฯ ที่ได้สรุปแล้ว แต่เพิ่มเชิงอรรถ (Footnote) ในข้อ 1 เรื่องขอบเขตและความครอบคลุม (Scope and Coverage) ความตกลงฯ จะไม่ครอบคลุมการระงับข้อพิพาทที่ไม่ได้เกิดจากการละเมิดความตกลง BIMSTEC FTA ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกเห็นว่าควรลงนามความตกลงดังกล่าว พร้อมกับความตกลงอื่นในกรอบ BIMSTEC FTA โดยเฉพาะความตกลงการค้าสินค้า และควรพิจารณาให้นำความตกลงอื่นๆ ที่เจรจาได้ข้อสรุปแล้วมาให้คณะกรรมการฯ พิจารณาเพื่อขัดเกลาถ้อยคำทางกฎหมาย